

ΑΠΟ ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ
Η ΑΡΡΑΒΩΝΑ

Σημειώσεις τοῦ φίλου μου
Κωνσταντῆ Αἰμιλιεΐδη

Κυριακῇ πρωτὴ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Καρὰ-Μπουρτζῶν πέρα ἀπὸ τὸ Οὐζοῦν κιοπροῦ ἀπέλυσε. Βγήκαν οἱ τσορπατζήδες, οἱ νοικοκυραῖοι, βγήκαν οἱ κωρᾶδες, τὰ κορίτσια καὶ τὰ παλῆμαρια.

Στὶς γερόντισσες ἀνάμεσα βγαίνει τῆς κνῦς Ἄνεστος ἡ κορίτσα ἡ Βασίλω. Μὲ πλεξούδες μακρὲς πλεγμένες μὲ φλουριά καὶ μὲ χρωματιστὲς κορδέλες. Μὲ φουστάνι ὡς τὰ γόνατα, ποὺ φα νογταν οἱ γάμπες τῆς χονδρᾶς ἡλιοκαμμένες. Βγαίνει καὶ πηγαίνει.

Βγαίνει καὶ τὸ Γιωργὶ τοῦ Κωνσταντῆ τοῦ Μάντακα ἕνα ἐφτά χρονῶν ἀγόρι. Μὲ τσόχικο σαλβάρι, μὲ λετζιβερζὶ τουζλουκία καὶ στὴ μέση μὲ φαρὸν ζουνάοι, στὸ χρώμα οὐρανί. Παραμόνευε τὴν Βασίλω, τὴν πρόσφρασε στὸν δρόμο καὶ τῆς λέγει.

— Θάβω, μάγω, στὸ σπίτι σου, γὰ πὼ τῆς μάνας σου παιδί τῆς γὰ μὲ κῆμα. Στρέες;

— Στρέες! Καὶ χέρι-χέρι ἡ Βασίλω, τὸ Γιωργὶ τρέχουν στὴν κνῦς Ἀνέστω, Γοναίζουν, φιλοῦν τὸ χέρι τῆς καὶ λέν:

— Μάνα, ἡμεῖς τὰ στέρξαμε. Στρέες καὶ σὺ;

— Στρέγω!

Τὸ βράδυ ἐκεῖνο ὁ γαμπρὸς στέλνει μιὰν ἄσπρη προβατίνα μὲ μακρὰ μαλλιὰ, μὲ χαιμαλιὰ καὶ μὲ κορδέλες στολισμένη. Λογοςίμαδο στὴ νύφη.

Κυριακῇ ἀπόγευμα, ἀγῶνες τοῦ χωριοῦ. Τρέχανε, πάλαιψαν, πηδοῦσαν. Μαζὶ παλῆμαρια καὶ κορίτσια. Γύρω θωροῦσε ὅλο τὸ χωριό, ὁ ἀπάνω καὶ ὁ κάτω μαχαλάς.

Βγήκε στὸ τρέξιμο καὶ ἡ κορίτσα ἡ Βασίλω. Μ' ἀνασκουμπωμένα χέρια, μ' ἀλάνοιχα στήθεια, μὲ γυμνὲς ἡλιοκαμμένες γάμπες. Βγήκε μὲ τὸ Γιωργὶ τοῦ Μάντακα. Τὴν ὥρα ποὺ γυροῦσε τὸ σημάδι κάτω τῆς εἶπε τὸ μαργιόλιχο Γιωργὶ. Καὶ ἡ κορίτσα γύρισε τὴν πλάτη καὶ ἔκοψε τὸν δρόμο τῆς.

Τὸ Γιωργὶ τὴν παρακάλεσε, τῆς εἶπε χαϊρατά, τῆς μίλησε παραπονώρικα. Ἔκε νη γύριζε τὸ πρόσωπο. Εἶπε πὼς πάτησε πέτρα σουβλερὴ καὶ μάτωσε τὸ πόδι τῆς. Δὲν ἔβγαине στ' ἀλῶνι, δὲν πήγαине στὴν ἐκκλησία. Ὑφαине τὸν ἐμγαλειὸ στὸ σπίτι τῆς καὶ ζῶνε τῆς ἐβδομάδας τὸ φουά.

Τὸ Γιωργὶ ἀπελπίσθηκε. Παραίτησε τοὺς φίλους του, παραίτησε καὶ τὴν δουλειὰ του. Τὸ Πάσχα ἔσφαξαν γουρῶνι καὶ ἀπὸ τὸ δέρμα του ἔκοψε τσαρούκια. Ὡς σήμερα τ' ἀφήκε μισοκαμωμένα. Τὰ μπασιλῖα τῆς βουβάλας οὔτε τὰ κατάπιασε. Προυνὸ στὸ γλυκοχάραγμα ἦταν στὶ βουνοὶ, στὶς πέτρινες πλευρᾶς ποὺ σκαφαλῶνουν τράγοι. Καὶ ὅλη τὴν ἡμέρα ἔπαιζε φλογέρα.

Ἔτσι ἀκούστηκε σ' ὅλο τὸ χωριὸ πὼς ἔπεσε Ἰσκιος στὸ Γιωργὶ τοῦ Μάντακα.

— Μάγω, τί ἔχει τὸ Γιωργὶ καὶ οὔτε κραίνει, οὔτε πανταχάινει;

— Ἐρῶ! Λένε πὼ τὸν Ἰσκιωσε ἀνίτητη νεράιδα τοῦ βουνοῦ, πὼς τὸν βούβανε τῆς βύσης ἡ κалоκωράδα.

— Λές; Ταλαίπωρη ἡ μάνα τοῦ! Θυμᾶμαι, κνῦς Βενέτω, τὴν μέρα ποὺ τὴν γέννας. Μὲ φρόναξε ἡ συμπεθέρα καὶ ἔρεξα. Τριάντα ὥρες ἡ λεχούσα κοιλοπόννας. Καὶ ὅταν ἔβαλε ἡ συμπεθέρα στὴν λεχούσα ἀπὸ κάτω τὸ εἶκόν σου τῆς Παναγιᾶς νὰ! ὁ παιδαρὸς!

— Καὶ πὼς ἦρθε, παιδί τῆς Παναγιᾶς;

— Ἦταν ὡρεῖο. Δὲν ἦταν;

— Ἦταν ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ πῆγαίσε στ' ἀλῶνι μὲ τὴν κορίτσα τὴν Βασίλω.

— Μὴν εἶν' αὐτὴ ἡ κалоκωράδα ποὺ τὸν Ἰσκιωσε;

— Στὸν ἕνα φαίνεται.

— Ὁ ἕνα πῶς τὸ τὰ σιάσε.

Δεκαπέντε μέρες ὅσο ῶρα ἡ κορίτσα ἡ Βασίλω ἦτανε στὴν ἐκκλησιά. Ἦτανε καὶ τὸ Γιωργὶ. Τὰ στρέξαμε στὸν δρόμο.

Ἐσκίθησε ἡ συμπεθέρα τὴν παραπάνω Κυριακῇ γὰ χαϊρετήση τὴν κνῦς Ἀνέστω. Ἔβαψε τίς γάμπες τῆς μ' ἀσπραδί, ἔβαψε τὰ νύχια μὲ κινᾶ. Φόρεσε κεντημένη ποικα μίσα, πλακειὰ ζῶγη καὶ ἀσημένια ἀλυσίδα. Φόρεσε ἑπανωφόρι τσόχικο χωρὶς κερούλια, κεντημένο μὲ σειρήνι. Φόρεσε κοντὸ σακάκι. Φόρεσε καὶ φακιδίλι στὸ κεφάλι. Κίνησε ὁ κύμιος καὶ ἡ κνῦς Ἀνέστω γιὰ τὰ συμπεθέρα.

Τὸ χωριὸ ἔραθε τὴν ἀρραβώνα. Τὸ Γιωργὶ κραίνει τώρα καὶ πανταχάινει κάθε χωριανό. Οἱ συγγένισσες, οἱ γειτονίσσες κουβέντιαζαν τοῦ ἐρωτευμένου τὴν ἀγάπη.

Στὴν κάτω μαχαλᾶ μπρὸς στὴν πόρτα τῆς περιμένει ἡ Βασίλω. Τὰ συμπεθέρα νὰ! καὶ φθάσανε. Ἡ κορίτσα ἔβασε στὰ γόνατα. Ἡ συμπεθέρα τὴ σημάει, τὴν φιλεῖ, δίνει τῆς καὶ ἕνα φλουρι. Πρόβαλε καὶ ὁ γαμπρὸς. Φιλεῖ τὸ χέρι τοῦ μπᾶκα, τῆς μάκας, τοῦ πεθεροῦ, τῆς πεθερᾶς καὶ παραμερίζει. Ὅταν κἀθησαν ὅλοι στὴν σοφᾶ σηκόνεται ἡ συμπεθέρα καὶ ἀρχινᾶ.

1410 κτλ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

(ἀσπραδί)

Μάγω κυρά, σὸ χέρισα
λεβέντη καὶ θερίο
π' ἀξίζει τὰ φλουράκια σου
κ' ὅλο σου τὸν βίο.

Ἡ κυρὴ Ἀνέστω καμάρωσε ἀκόμη μιὰ
φορὰ τὴν ὄμορφη κορίτσα της. Πῆρε τὸ
θάρος κ' ἀπαντῆ :

— Λεβέντη τοῦ χοριοῦ,
ἔλα νὰ σοῦ χαρίσω
διαμάντι τοῦ ντουινιά
καὶ τὰ φλουριά τοῦ Κροίσο.

Μιὰ χύτρα μὲ ζετὸ γάλα ἀγελάδας στή-
νεται στὴ μέση. Καὶ τὸ τραπέζι μπαίνει.
Κρασί, κρασί μέσα στὰ ποτήρια. Ὅλοι
τρῶν καὶ πίνουν. Ἡ Βασίλω δὲ δια παρα-
στέκει καὶ κεῖνᾶ κρασί, κρασί !

— Νὰ μᾶς ζήσουν ! συμπετέρα καὶ συμ-
πέθερε !

— Νὰ μᾶς ζήσουν

Ξεφάντωμα ὡς στὰ μεσάνυχτα. Ἡ παρ-
θενιὰ ἔκλεισε. Οἱ χοροὶ, τὸ πάλαμα, τὸ
τρέξιμο, ἡ βρύση, τὰ τραγούδια πᾶνε. Τὴν
ἄλλη μέρα ἡ κορίτσα Βασίλω φορεῖ φέσι
καὶ μαῦρο φακιόλι κεντημένο. Ὀλίγο μόνο
φαίνονται τὸ στόμα καὶ τὰ μάτια της. Εἶνε
ἀρραβωνιασμένη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ